

CHAYYEI SARAH: What does it mean to be fully blessed? MEESH HAMMER-KOSSOY I meesh@pardes.org.il

Talmud Bava Batra 17a	תנו רבנן שלשה הטעימן הקב"ה בעולם הזה
	מעין העולם הבא אלו הן אברהם יצחק ויעקב
Incidental to the discussion of the verse "And God blessed Abraham with	אברהם דכתיב ביה) <u>בראשית כד, א</u> (בכל
everything" (Genesis 24:1), the Gemara states that the Sages taught: There	יצחק דכתיב ביה) <u>בראשית כז, לג</u> (מכל יעקב
were three people to whom the Holy One, Blessed be He, gave already in	יצווק ו כוניב ביה) <u>בו אשיוו כו, יא</u> (כוכל יעקב דכתיב ביה) <u>בראשית לג, יא</u> (כל
this world a taste of the World-to-Come. They are: Abraham, Isaac, and	ו כוויב ביוו) <u>בו אשיוו לג, יא</u> (כל
Jacob. Abraham, as it is written with regard to him: "And the Lord blessed	
Abraham with everything" (Genesis 24:1). Isaac, as it is written with	
regard to him: "And I have eaten from everything" (Genesis 27:33). Jacob,	
as it is written with regard to him: "Because I have everything" (Genesis	
33:11). This teaches that already in their lifetimes they merited everything,	
i.e., perfection.	
There were three people over whom the evil inclination had no sway. They	
are: Abraham, Isaac, and Jacob, as it is written with regard to them,	
respectively: "With everything," "from everything," "everything." The	
completeness of their blessings means that they did not have to contend with	שלשה לא שלט בהן יצר הרע אלו הן אברהם
their evil inclinations. And some say that even David was not subject to his	יצחק ויעקב דכתיב בהו בכל מכל כל ויש
evil inclination, as it is written: "And my heart has died within me"	אומרים אף דוד דכתיב) <u>תהלים קט, כב</u> (ולבי
(Psalms 109:22), meaning that the evil inclination in his heart was nullified as	חלל בקרבי ואידך צעריה הוא דקא מדכר
if his heart had died. And how does the other authority, who does not include	
David in his list, explain this verse? He is mentioning his travails. David	
means to say that his heart died within him owing to all the suffering that he	
endured, but he says nothing about his evil inclination.	תנו רבנן ששה לא שלט בהן מלאך המות ואלו
	הנגרו בבן ששח לא שלט בחן כולאן המותרואלה הן אברהם יצחק ויעקב משה אהרן ומרים
The Sages taught: There were six people over whom the Angel of Death	ון אבו זהם צחקר עקב משת אחד דומד ם אברהם יצחק ויעקב דכתיב בהו בכל מכל כל
had no sway in their demise, and they are: Abraham, Isaac, and Jacob,	
Moses, Aaron, and Miriam. Abraham, Isaac, and Jacob, as it is written	משה אהרן ומרים דכתיב בהו) <u>במדבר לג,</u>
with regard to them, respectively: "With everything," "from everything,"	'ל <u>ח</u> (על פי ה
"everything"; since they were blessed with everything they were certainly	
spared the anguish of the Angel of Death. Moses, Aaron, and Miriam, as it	
is written with regard to them that they died "by the mouth of the Lord"	
(Numbers 33:38; Deuteronomy 34:5), which indicates that they died with a	
kiss, and not at the hand of the Angel of Death.	
The Sages taught: There were seven people over whom the worm and the	תנו רבנן שבעה לא שלט בהן רמה ותולעה
maggot had no sway, and they are: Abraham, Isaac, and Jacob, Moses,	ואלו הן אברהם יצחק ויעקב משה אהרן
Aaron and Miriam, and Benjamin, son of Jacob. Abraham, Isaac, and	ומרים ובנימין בן יעקב אברהם יצחק ויעקב
Jacob, as it is written with regard to them, respectively: "With	דכתיב [בהו] בכל מכל כל
everything," "from everything," "everything."	(5 (5) (5) [11/2] = 115 (
Bava Batra 16b	כתנאי) <u>בראשית כד, א</u> (וה' ברך את אברהם
	בכל מאי בכל רבי מאיר אומר שלא היתה לו
The Gemara comments that this disagreement is parallel to a dispute between	בת רבי יהודה אומר שהיתה לו בת אחרים
tanna'im: The Torah states: "And the Lord blessed Abraham with	אומרים בת היתה לו לאברהם ובכל שמה
everything [bakkol]" (Genesis 24:1), and the Sages disagree about what	,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,,
bakkol means. Rabbi Meir says: The blessing is that he did not have a	
daughter. Rabbi Yehuda says: On the contrary, the blessing was that he	
had a daughter. Others say: Abraham had a daughter and her name was	
Bakkol.	
Rabbi Elazar HaModa'i says: Abraham our forefather was so	רבי אלעזר המודעי אומר איצטגנינות היתה
knowledgeable in astrology [itztagninut] that all the kings of the East and	בלבו של אברהם אבינו שכל מלכי מזרח
the West would come early to his door due to his wisdom. This is the	ומערב משכימין לפתחו רבי שמעון בן יוחי
blessing of bakkol, that he possessed knowledge that everybody needed.	ימנו ב נושכ נון / כומוד ב שמנון בן דון אומר אבן טובה היתה תלויה בצוארו של
Rabbi Shimon ben Yoḥai says: A precious stone hung around the neck of	אוכון אבן טובה הדומדומדה הבצואוד של אברהם אבינו שכל חולה הרואה אותו מיד
Abraham our forefather; any sick person who looked at it would	
immediately be healed. When Abraham our forefather died, the Holy	מתרפא ובשעה שנפטר אברהם אבינו מן
One, Blessed be He, hung this stone from the sphere of the sun, which from	העולם תלאה הקדוש ברוך הוא בגלגל חמה
that point on brought healing to the sick. Abaye said: This explains the adage	אמר ָאביי היינו דאמרי אינשי אידלי יומא
that neonle say. As the day progresses, sickness is lifted	אידלי קצירא

that people say: As the day progresses, sickness is lifted.

אידלי קצירא

CHAYYEI SARAH: What does it mean to be fully blessed?

MEESH HAMMER-KOSSOY I meesh@pardes.org.il

Alternatively, what is the blessing of bakkol? That Esau did not rebel in Abraham's lifetime, that is to say, as long as Abraham lived Esau did not sin. **Alternatively,** the blessing of *bakkol* is **that Ishmael repented in** Abraham's lifetime. The Gemara explains: From where do we derive that Esau did not rebel in Abraham's lifetime? As it is written: "And Jacob was cooking a stew and Esau came in from the field and he was faint" (Genesis 25:29), and a baraita taught: On that day Abraham our forefather passed away, and Jacob our forefather prepared a lentil stew to comfort Isaac, his father, as it was customary to serve mourners lentil stew.

דבר אחר שלא מרד עשו בימיו דבר אחר שעשה ישמעאל תשובה בימיו שלא מרד עשו בימיו מנלן דכתיב) בראשית כה, כט (ויבא עשו מן השדה והוא עיף ותנא אותו היום נפטר אברהם אבינו ועשה יעקב אבינו תבשיל של עדשים לנחם את יצחק אביו

Sfat Emet, Genesis, Chayei Sara, Section 6

In Midrash Tanhuma on the verse "Abraham was old, advanced in years, and the LORD had blessed Abraham in all things." It says: Scripture states elsewhere in allusion to this verse: Bless the Lord, O my soul. O Lord my God, Thou art very great; Thou art clothed with glory and majesty (Ps. 104:1). What prompted David to bless the Holy One, blessed be He, with his soul? He did so because the soul sees but is not seen, and the Holy One, blessed be He, sees but is not seen. Hence, the soul that sees but is not seen praised the Holy One, blessed be he, who sees but is not seen. The explanation is that the Blessed Holy One bestowed a soul in the human which is supernatural, and a person is incapable of really understanding their soul. Thus a person is driven to believe that even though it is impossible to really understand Gd's Blessed Glory, nevertheless it is possible to cleave to it, in the same way that the human body cleaves to its soul. Thus the soul is uniquely capable of blessing Gd. And that is what is implied when the midrash states that Avraham innovated elderliness/ziknah. Elder here means that he acquired wisdom. The essence of this is to apprehend even in this world the enlightenment of the World to Come. And the wise will understand.

The request of Eliezer was simply that he should not be delayed, Gd forbid, in the mission of his master. Similarly, every individual needs to recognize that they are emissaries in this world to do the will of their Creator. And Similarly, the oath that every individual takes, to be righteous and not to be wicked. And in truth, one has not completed their mission until they act to move from cursed to blessed by way of faith, and I have already written about this elsewhere at length.

בראשית, חיי שרה ,ו' תרל"ו ב"ה

במדרש תנחומא על פסוק ואברהם זקן ברכי נפשי את ה' כו' מה הקב"ה רואה ואינו נראה כו' פי' שהקב"ה נתן באדם נפש אשר היא למעלה מהטבע ואין האדם יכול להשיג בחי' נפשו. כדי שיאמין כי אף שאין להשיג כבודו ית' עכ"ז יכולין לדבק בו. כאשר גוף האדם נדבק בנפשו. ומצד הנפש יכול לברך את ה' כנ"ל. וז"ש שאברהם חידש זקנה פי' זקן שקנה חכמה. הענין הוא להשיג בעוה"ז הארת : עוה"ב והמשכיל יבין

בקשת אליעזר הי' רק שלא יהי' הוא מעכב ח"ו בשליחת אדונו. וכן צריך כל א' לידע כי הוא שליח בעוה"ז לעשות רצון בוראו. וגם השבועה משביעין לכל אדם תהי צדיק ואל תהי רשע כו'. ובאמת אין נגמר השליחות עד שפועל לצאת מכלל ארור לברוך ע"י האמונה וכבר כתבתי בזה במ"א באורך

Tanhuma Chayei Sara 3

And Abraham was old, well stricken in age (Gen. 24:1). Scripture states elsewhere in allusion to this verse: Bless the Lord, O my soul. O Lord my God, Thou art very great; Thou art clothed with glory and majesty (Ps. 104:1). What prompted David to bless the Holy One, blessed be He, with his soul? He did so because the soul sees but is not seen, and the Holy One, blessed be He, sees but is not seen. Hence, the soul that sees but is not seen praised the Holy One, blessed be he, who sees but is not seen. Similarly, the soul guards the body and the Holy One, blessed be He, guards the entire universe. It is fitting, therefore, that the soul which guards the body should praise the Holy One, blessed be He, who guards His world. What is the meaning of the verse O Lord my God, Thou art very great? R. Eleazar explained it thus: "You were great before You created Your world, but Your greatness was magnified after You created Your world," as it is said: Thou art very great.

ריי שרה ,גי hayei Sara, Siman 3

ּוְאַבְּרָהָם זָקַן. זֶה שֶׁאָמַר הַכָּתוּב: בַּרְכִי נַפְשִׁי אֶת ה) <u>'תהלים קד, א</u> .(מָה רָאָה דָוִד לְבָרֵךְ הַקָּדוֹשׁ בַּרוּךְ הוּא בַּנֶּפֶשׁ? שֶׁהַנֶּפֶשׁ רוֹאָה וְאֵינָה ַנְרָאֵית, וְהַקַּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא רוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה. תְּקַלֵּס נֶפֶשׁ שֶׁרוֹאָה וְאֵינָה נָרְאֵית לְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁרוֹאֶה וְאֵינוֹ נִרְאֶה. הַנֶּפֶשׁ מְשַׁמֶּרֶת אֶת הַגוּף, וְהַקְּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מְשַׁמֵּר אֶת הָעוֹלָם כַּלוֹ. תִּקַלֶּס נָפָשׁ הַמִשְׁמֵרֵת אָת הַגוּף לְהַקּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא שֶׁהוּא מְשַׁמֵּר אֶת עוֹלָמוֹ וְכוּ'. מַה הוּא ה' אֱלֹהֵי גָּדַלְתָּ מְאֹד. דָּרַשׁ רַבִּי אֱלְעָזָר, גָּדוֹל הָיִיתָ עַד שֶׁלֹּא בָרָאתָ עוֹלְמֶךְ. וּמֵאֵימָתִי נְתְגַּדַּלְתָּ? מִשֶּׁבָּרָאתָ עוֹלָמֶדְּ, שֶׁנָּאֱמַר: ה' אֱלֹהַי . גַּדַלָתַ מָאֹד

Sfat Emet

"Eliezer is Canaan (who is cursed as a slave in the Gen. 10:25), but because he served his master faithfully, he moved from the category of

שפת אמת חיי שרה תרלד במדרש ע"י ששרת אותו צדיק באמונה יצא מכלל ארור לברוך. וכן בכל איש ע"י אמונה

CHAYYEI SARAH: What does it mean to be fully blessed? MEESH HAMMER-KOSSOY I meesh@pardes.org.il

cursed to that of blessed. "And so too, every individual has appropriate faithfulness in serving the Blessed Name, Master of All. Without question, that person goes from cursed to blessed, and is even able to remove all creatures from the category of cursedness. As is written that once exiled, the curse of every day is great, but by way of faith in the Blessed Name, every matter can be extracted and turned into blessing.

כראוי לעבודת השי"ת אדון כל. בודאי יוצא מכלל ארור לברוך וכן יוכל להוציא כל הנבראים מקללה. שכ' ז"ל שבגלות כל יום קללתו מרובה. וע"י אמונה בהשי"ת יוכל להוציא כל דבר לברכה. ואיתא עבד משכיל ימשול בבן מביש דרשו ז"ל על עבד אברהם. ונוכל לפרש כי בימות החול נקראו עבדים ובשבת בנים. ומ"מ הכנה לשבת הוא עבודה בחול. עבד משכיל בחול זוכה לבוא לשבת. ע"י שעובד בלב שלם ומשתוקק להתקשר בהשי"ת ולהטות כל המעשים אליו עי"ז זוכה להרגיש קדושת שבת ע"י הבושה שמבין שאינו כדאי לקבל שבת כראוי וע"י הבושה מתקרב להשי"ת וזוכה לקדושת שבת כנ"ל וזה עבד משכיל ימשול בבן מביש כנ"ל:

בראשית רבה (וילנא) פרשת חיי שרה פרשה ס סימן ז

אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן רַבִּי דוֹסָא כְּנַעֵן הוּא אֱלִיעֶזָר,
וְעַל יְדֵי שֶׁשֵׁרַת אוֹתוֹ צַדִּיק בֶּאֱמוּנָה יָצָא מִכְּלַל
אָרוּר לֹכְלַל בָּרוּדְ. וַיֹּאמֶר בּוֹא בְּרוּדְ הּ', אָמַר
רַבִּי יַעֲקֹב בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן דְּבֵית גּוּבְרִין עֲבַד
לַה אַפְּטָרָה, וּמָה אִם אֱלִיעֶזָר עַל יְדֵי שֶׁשֵׁרַת אֶת
הַצַּדִּיק בָּאֱמוּנָה יָצָא מִכְּלַל אָרוּר לֹכְלֹל בָּרוּדְ,
יִשְׂרָאֵל שֶׁעוֹשִׁין חֶסֶד עִם גְּדוֹלֵיהֶם וְעִם קְטַנֵּיהֶם
בִּידִיהָם וְרַגְלִיהֶם, עַל אַחַת כּמָה וְכַמָּה .
בַראשִית כד, לֹא :(לָמָה תַעֲמֹד בַּחוּץ, אֵין
בְּבוֹדְדְּ שֶׁתַשֵׁב בַּחוּץ) .בראשית כד, לֹא :(וְאָנֹכִי בִּנוֹדְ, מַנְּנַתְּ שֵׁל עֲבוֹדַת כּוֹבָרִם.